

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

**ESCOLA DE MÚSICA
JOSÉ Mª ROIG DE PICANYA**

CODI DE CENTRE 46020935

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA	1
1. Introducció	1
1.1. Contextualització	2
1.2. Marc legal	3
1.3. Estructura del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa	4
1.4. Fonamentació teòrica	4
2. Objectius	6
3. Identificació de barreres per a l'accés, la participació i l'aprenentatge	6
4. Mesures de resposta educativa	7
5. Avaluació del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa	8
6. Conclusions	9
ANNEX I	10

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

1. Introducció

Les escoles de música de la Comunitat Valenciana constitueixen un model únic d'ensenyament musical l'objectiu principal del qual ha estat, tradicionalment, donar resposta a les necessitats formatives de les societats musicals a què pertanyen nodrint de músics les diferents agrupacions i possibilitant-ne la pervivència. Tot i això, en la seva evolució s'ha evidenciat una gran capacitat de flexibilitat i adaptació als canvis socials, ja que han anat ampliant progressivament la seua oferta formativa per satisfer les inquietuds artístiques de totes les persones, amb independència de la seua edat, els seus interessos i característiques. En aquest sentit, han esdevingut espais de socialització i expressió artística oberts a tota la població.

L'escola de música José María Roig, compromesa amb la seua contribució social des de l'àmbit de l'ensenyament artístic no formal, posa l'accent a la qualitat de les relacions entre tots els components de l'escola de música, el respecte mutu i la inclusió de totes les persones com a dret i motor de canvi social, impulsant el desenvolupament màxim de les capacitats i inquietuds de cada persona. Pel que fa a això, el nostre Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa pretén analitzar el context, identificar les barreres d'accés, participació i aprenentatge i establir mesures per eliminar-les, partint sempre de les fortaleses i considerant la diversitat com a oportunitat d'enriquiment.

1.1. Contextualització

L'escola està situada a Picanya, un municipi espanyol de la Comunitat Valenciana que pertany a la província de València. El terme municipal de Picanya limita amb les localitats d'Alaquàs, Catarroja, Torrent, Xirivella, Païporta y València, totes elles de la província de València. Picanya compta amb una població de 11.760 habitants a 2023.

Al municipi, soles la nostra Escola impartix estudis de música, la qual cosa, el número d'alumnat incrementa cada any. Facilita molt la cultura musical de Picanya sent l'Escola la base per a poder incorporar-se en un futur a la Banda de Música, de la Unió Musical de Picanya, de la qual l'Escola depèn.

L'escola de Música "José María Roig" de Picanya es depenent d'una Societat Musical pertanyent a la Federació de Societats Musicals de la Comunitat Valenciana, la Unió Musical de Picanya.

L'escola genera una base musical, donant qualitat i mantenint un futur saludable i no perible a la seua societat.

La societat guanya persones que fan evolucionar l'àmbit artístic, sense oblidar mai que l'escola els pot proporcionar un futur en la vida laborable, en qualsevol de les branques en les quals la música és part predominant. D'aquesta manera la nostra Escola compta amb un fons d'instruments que s'amplia cada curs escolar per poder acollir a tot l'alumnat possible.

La nostra escola comparteix instal·lacions amb el CEIP Ausiàs March de Picanya, on a l'horari de vesprada, a partir de les 17:00h, podem utilitzar l'ampli de les seues aules ja que estem fora de l'horari lectiu del centre i tenim una autorització prèvia amb la subjecció a les necessitats derivades de la programació d'activitats dels centres mencionats, segons el que s'estableix en l'Ordre del 27 de Novembre de 1984, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, sobre la utilització de les instal·lacions i dependències escolars de titularitat pública per a escoles de música. A banda, també utilitza les instal·lacions de la Unió Musical de Picanya.

1.2. Marc legal

El nostre Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa se sustenta a les fonts legislatives següents:

Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE): A l'article 5bis estableix que "l'educació no formal en el marc d'una cultura de l'aprenentatge al llarg de la vida, comprendrà totes aquelles activitats, mitjans i àmbits d'educació que es desenvolupen fora de l'educació formal i que s'adrecen a persones de qualsevol edat amb un interès especial en la infància i la joventut, que tenen valor educatiu en si mateixos i han estat organitzats expressament per satisfer objectius educatius en diversos àmbits de la vida social com ara la capacitat personal, promoció de valors comunitaris, animació sociocultural, participació social, millora de les condicions de vida, artística, tecnològica, lúdica o esportiva, entre d'altres. Es promourà l'articulació i la complementarietat de l'educació formal i no formal amb el propòsit que aquesta contribueixca a l'adquisició de competències per a un ple desenvolupament de la personalitat".

Decret 91/2013, de 5 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen les escoles de música de la Comunitat Valenciana: Recull a l'article 12.1 que "les escoles de música propiciaran l'aprenentatge al llarg de la vida, i contribuiran que el conjunt de la població adquireisca, actualitze, complete i amplie les seves capacitats, coneixements, aptituds i competències per al seu desenvolupament personal i professional", cosa que redunda en el caràcter no exclouent de les escoles de música.

Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió al sistema educatiu valencià: Aquest decret s'emmarca dins del Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social 2017-2022, que és el marc de referència de les polítiques inclusives de la Generalitat. El seu objectiu és establir i regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu en el sistema educatiu valencià per fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació, la permanència i el

progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constitueixen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, especialment aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió.

1.3. Estructura del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa

Aquest Pla inclou:

- a) Anàlisi del context sociocomunitari de l'escola de música.
- b) Objectius del Pla.
- c) Procediment d'identificació i anàlisi de barreres i facilitadors per a l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- d) Mesures de resposta educativa per a l'eliminació de barreres i la mobilització de recursos per fomentar l'accés, la participació i l'aprenentatge de tots els membres de l'escola de música.
- e) Procediment d'avaluació del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa.

1.4. Fonamentació teòrica

Els principis i les línies generals d'actuació del nostre Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa es fonamenten en els articles 3 i 4 del Decret 104/2018, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió al sistema educatiu valencià. Així doncs, els principis seran els següents:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'ensenyament-aprenentatge.
2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguem valorades per igual.
3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.
4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació d'activitats de millora, l'aplicació de canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés continu de millora.

5. El model d'educació inclusiva ha de ser present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en tots els nivells educatius que imparteixen.
6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i la intervenció primerenca en les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.
7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.
8. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i per les persones membres de la comunitat educativa sense cap mena de discriminació i s'hi incorporin les condicions que assegurin l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.
9. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos organitzatius, curriculars, materials i personals, per atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport.

D'altra banda, les línies generals d'actuació del model d'escola inclusiva recollides a l'article 4 del D. 104/2018 que apliquem a la nostra escola són les següents:

1. La identificació i l'eliminació de barreres que puguin ser presents en el context sociocultural i en totes les dimensions que defineixen l'educació inclusiva: les cultures, els processos de planificació, l'organització i la planificació i les pràctiques.
2. La mobilització de recursos que augmenten la capacitat del centre per respondre a la diversitat de l'alumnat i al fet d'ofrir propostes flexibles en l'Organització i en la provisió de suports per a la personalització i la individualització de l'ensenyament.
3. Assumir un compromís amb la cultura i els valors de l'educació inclusiva i implementar-los de manera sistemàtica i planificada a les pràctiques educatives: la valoració positiva de la diversitat, igualtat social i de gènere, la participació i sentit de pertinença a la comunitat, la solidaritat, la cooperació, col·laboració i treball en equip, la convivència i la resolució pacífica de conflictes.
4. Desenvolupar plans de formació inclusius, tenint present la diversitat de tot l'alumnat i els seus interessos, aplicant els principis del Disseny Universal d'aprenentatge (DUA), i incloent mitjans de representació i depressió múltiples i diversos que possibiliten les

individualitzacions i personalitzacions per a donar resposta als diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, interessos i circumstàncies de l'alumnat.

2. Objectius

Els objectius que perseguim amb aquest Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa són:

- a) Abraçar la diversitat existent a l'escola de música i acceptar el compromís que suposa el treball docent cooperatiu.
- b) Oferir una resposta de qualitat a les necessitats de l'alumnat, adaptant-nos a la seva individualitat, interessos i motivacions.
- c) Adaptar els programes formatius, la metodologia i l'avaluació a les característiques de l'alumnat.
- d) Adequar l'organització dels programes formatius als objectius de cada alumna i alumne, de manera que cadascú desenvolupi d'acord amb les necessitats i motivacions.
- e) Respectar el principi de no discriminació i inclusió educativa, de manera que la nostra escola de música estiga oberta a tota la població.
- f) Atendre tot l'alumnat tenint en compte les necessitats de tothom i adoptar les actuacions pedagògiques i organitzatives necessàries per donar una resposta adequada.
- g) Coordinar els recursos personals del centre per a una atenció adequada de tot l'alumnat, independentment de les seves característiques.
- h) Realitzar un seguiment de les mesures dutes a terme a l'escola de música i un procés d'avaluació de les mesures aplicades.

3. Identificació de barreres per a l'accés, la participació i l'aprenentatge

El procés d'identificació de barreres per a l'accés, la participació i l'aprenentatge ha de partir sempre d'una anàlisi del context i una reflexió posterior sobre les possibles barreres detectades i les mesures per eliminar aquestes barreres. Amb aquesta finalitat, a l'inici del curs es va proposar que el professorat emplenés un qüestionari d'identificació de possibles barreres i facilitadors existents en el context de l'escola de música, que es pot consultar a l'Annex I.

A més d'aquesta primera anàlisi, la identificació de barreres per a la inclusió es realitza principalment a partir dels indicadors següents:

- a) Resultats de les avaluacions inicials realitzades a la segona quinzena de setembre i seguiments trimestrals del pla de treball de cada alumne o alumna segons el programa formatiu que estiga seguint.
- b) Informació recollida als claustres per part del professorat que intervé amb l'alumnat.

- c) Observació directa a l'aula.
- d) Anàlisi de les produccions realitzades per l'alumnat a les diferents classes a què assisteix.
- e) Informació aportada per les famílies.
- f) Manifestacions realitzades per l'alumnat per mitjà de les avaluacions que realitzen sobre les assignatures a què assisteixen i el professorat que els atén.

Un cop detectades les barreres, es posen en marxa diferents mesures per donar resposta a les necessitats de l'alumnat i eliminar-les recolzant-nos sempre a les fortaleses de l'alumnat i del context.

4. Mesures de resposta educativa

Atenent a l'article 14 del Decret 104/2018, les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen de aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge. Aquest decret organitza quatre nivells de concreció de la resposta educativa de caràcter progressiu, sumatori i no exclouent. A la nostra escola de música s'apliquen mesures als tres primers nivells de resposta, com desenvolupem a continuació:

- *Mesures de resposta nivell I:* estan dirigides a tota l'escola de música i a les relacions que aquesta estableix amb el seu entorn sociocomunitari. Impliquen processos de planificació, gestió general i organització dels suports de l'escola de música. Aquestes mesures són proposades per l'equip directiu, i són les següents:
  - Organització de desdoblaments per a les classes de Llenguatge Musical.
  - Organització de suports per a les classes de Llenguatge Musical.
  - Organització de les reunions de coordinació del professorat.
  - Organització d'horaris per a la realització de docència compartida en Llenguatge Musical i Jardí Musical.
  - Inclusió de tot l'alumnat en activitats del centre: concerts, jornades d'Escola al Carrer, concerts del professorat i audicions.
  - Oferta de programes lliures d'ensenyament musical adaptats i personalitzats als interessos i motivacions de cada alumne o alumna, a més de l'oferta de programes dirigits.
  - Cursos específics de preparació d'accés al Conservatori Professional per a aquell alumnat que tinga interès a realitzar les proves.
  - Oferta de programes formatius adreçats a adults en horaris compatibles amb la seua activitat laboral.
- *Mesures de resposta de nivell II:* Estan dirigides a tot l'alumnat d'un grup determinat. Estan constituïdes per mesures generals programades per a un grup classe que

impliquen suports. Aquestes mesures són planificades, desenvolupades i avaluades per l'equip educatiu (professorat de llenguatge musical, professorat d'instrument i professorat de cor i conjunt instrumental).

- Programacions didàctiques que donen resposta a la diversitat de tot l'alumnat, respectant els seus interessos i motivacions.
  - Ús de materials variats i múltiples formes de representació de la informació.
  - Desenvolupament d'activitats d'ampliació i de reforç a les classes de Llenguatge Musical.
  - Desdoblaments heterogenis a les classes de Llenguatge Musical. - Docència compartida (2 professors a l'aula) a les classes de Llenguatge Musical per proporcionar els suports necessaris.
  - Ús de metodologies actives: classe invertida, aprenentatge col·laboratiu, i activitats de creació i interpretació.
  - Avaluació trimestral de l'assignatura per part de l'alumnat.
- *Mesures de resposta de nivell III:* estan dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports. Aquestes mesures són planificades, desenvolupades i avaluades per l'equip educatiu (professorat de llenguatge musical, professorat d'instrument i professorat de cor i conjunt instrumental).
- Graduació de les activitats en diferents nivells de dificultat mitjançant l'ús de programacions multinivell.
  - Adaptació de les activitats mitjançant l'ús de materials manipulatius, suports visuals i rutines de pensament, sobretot en les classes més teòriques.
  - Suport adreçat a un alumne o alumna o grup d'alumnes dins de l'aula.

5. Avaluació del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa

Les mesures d'atenció a la diversitat desenvolupades en aquest Pla i dutes a terme a la nostra escola de música es consensuaran a l'inici de curs per part de tot el professorat i s'avaluaran trimestralment:

- Als claustres trimestrals
- A les reunions de coordinació del professorat de les diferents especialitats i aquells que realitzen docència compartida (Llenguatge Musical i Jardí Musical).
- A la revisió del Projecte Educatiu, en què està contingut aquest Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa.

6. Conclusions

Com apuntàvem al començament, les escoles de música han estat un exemple de devolució, adaptació i pervivència a través dels anys. Han sabut reinventar-se, renovar els seus recursos i metodologies i respondre de manera eficaç a les demandes de la societat valenciana. Actualment vivim un moment històric de canvi educatiu on el model inclusiu pren rellevància, i les escoles de música, que han estat inclusives des dels seus inicis mentre han estat obertes a tota la ciutadania, reafirmen el seu compromís amb el dret a la formació artística i musical de totes les persones, amb independència de les seves característiques i tenint en compte les seves capacitats, interessos i estils d'aprenentatge.

Aquest Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa és l'aposta que fem des d'aquesta escola de música a favor d'un procés de transformació social que entenga la diversitat com a element enriquidor i que promoga l'equitat en tots els contextos vitals en què es desenvolupen les persones, inclosos els contextos d'ensenyament no formal, que constitueixen una font de gaudi i desenvolupament de valors com ara la companyonia, l'esforç i la superació.

En conclusió, com hem comprovat en aquests darrers anys, observem que les necessitats econòmiques per defensar aquest projecte són perfectament assumibles dins del pressupost anual de la nostra escola. Comptem amb unes instal·lacions, elements tècnics i materials que ens permeten dur a terme les mesures descrites en aquest projecte. Tot això ens ajudarà a poder-ho dur a terme any rere any, i poder així ajudar el nostre alumnat.

ANNEX I

QÜESTIONARI D'IDENTIFICACIÓ DE BARRERES I FACILITADORS PER A L'ACCÉS, LA PARTICIPACIÓ I L'APRENTATGE.

CUESTIONARIO DE IDENTIFICACIÓN DE BARRERAS Y FACILITADORES PARA EL ACCESO, LA PARTICIPACIÓN Y EL APRENDIZAJE.

Este cuestionario tiene como finalidad la identificación de las barreras y los facilitadores para el aprendizaje y la participación percibidas por el profesorado de la escuela de música José María Roig.

Para contestar al mismo siga estas instrucciones:

Marque una cruz en la casilla que mejor represente su percepción respecto a las afirmaciones siguientes tomando como referencia esta escuela de música.

	Totalmente en desacuerdo	En desacuerdo	Ni de acuerdo ni en desacuerdo	De acuerdo	Totalmente de acuerdo
1. La información sobre el centro es accesible para todas las personas, independientemente de su lengua de origen o si presenta diversidad funcional.					
2. El centro es acogedor para todos y tiene en cuenta la diversidad cultural local					
3. Poner en práctica la estrategia de docencia compartida (más de un profesor en el aula) es positivo tanto para los alumnos como para el profesor titular					
4. Se solicitan las opiniones de los alumnos sobre cómo debería mejorarse el centro y sus aportaciones son tenidas en cuenta para introducir mejoras.					
5. El profesorado se dirige a los estudiantes con respeto.					
6. Se valora el logro de todos los estudiantes teniendo en cuenta el proceso personal que ha seguido cada uno y no solo el resultado final.					
7. El centro pone en marcha iniciativas para disminuir todo tipo de discriminación por razón					

de edad, género, origen, diversidad funcional, orientación sexual y cualquier característica personal de los miembros de la escuela de música.					
8. El centro está abierto a cualquier alumno con independencia de sus características personales y sus necesidades educativas.					
9. La inclusión de todo el alumnado es fundamental, y por ello es un aspecto central en el Proyecto Educativo de Centro.					
10. Los grupos dentro del aula se reorganizan periódicamente para fomentar la cohesión social de los alumnos.					
11. Existe una relación de respeto mutuo y colaboración entre el profesorado y las familias.					
12. En este centro existe una preocupación por mejorar la accesibilidad a todos los espacios comunes considerando las necesidades de las personas con diversidad funcional.					
13. Los alumnos tratan con respeto a los profesores y al personal no docente.					
14. El apoyo de los alumnos que experimentan barreras de aprendizaje y de participación es responsabilidad de todos los profesores del claustro.					
15. Hay personas disponibles en el centro con las cuales los alumnos pueden discutir sus preocupaciones sobre las situaciones de abuso de poder entre iguales y recibir apoyo en caso necesario.					
16. Se involucra a los estudiantes en la creación de estrategias para resolver conflictos.					

17. La metodología empleada en el aula se adapta a los distintos estilos de aprendizaje de los alumnos.					
18. Se realizan las adaptaciones necesarias para que todos los alumnos puedan participar en ellas con plenitud independientemente de sus características personales.					
19. Ofrecer y recibir ayuda es una práctica habitual en el aula.					
20. Se utilizan habitualmente metodologías que fomentan la participación y cooperación.					
21. Las normas de comportamiento del aula son consensuadas y debatidas con los alumnos.					
22. Los estudiantes se implican en la resolución de conflictos y dificultades en el aula.					
23. El profesorado que trabaja de manera conjunta en el aula dispone de un tiempo para coordinarse.					
24. Los profesores que trabajan juntos son un modelo de colaboración para los alumnos.					
25. Se facilita la presencia de otros adultos (familiares o voluntarios), lo cual supone una ventaja para el aprendizaje de los alumnos.					
26. Se utilizan los recursos existentes en la comunidad para apoyar el aprendizaje.					